

Presadzovanie
pozitívnej
kultúry bezpečnosti
na železniciach

Presadzovanie pozitívnej kultúry bezpečnosti na európskych železničiach

1. Čo je kultúra bezpečnosti?

Kultúry ako spoločné spôsoby myslenia a konania sa rozvíjajú, keď ľudia navzájom komunikujú a majú niečo spolu dosiahnuť.

Kultúra bezpečnosti znamená interakciu medzi požiadavkami systému riadenia bezpečnosti, ako ich ľudia vnímajú na základe svojich postojov, hodnôt a presvedčení a tým, čo skutočne robia, ako vidieť z jednotlivých rozhodnutí a správania.

Udržateľná výkonnosť v oblasti bezpečnosti si vyžaduje zosúladenie štrukturálnych (systém riadenia bezpečnosti) a kultúrnych aspektov v rámci organizácie.

Pre pozitívnu kultúru bezpečnosti je charakteristický spoločný záväzok vedúcich pracovníkov i jednotlivcov konať vždy bezpečne, najmä pri konfrontácii s konkurenčnými cieľmi.

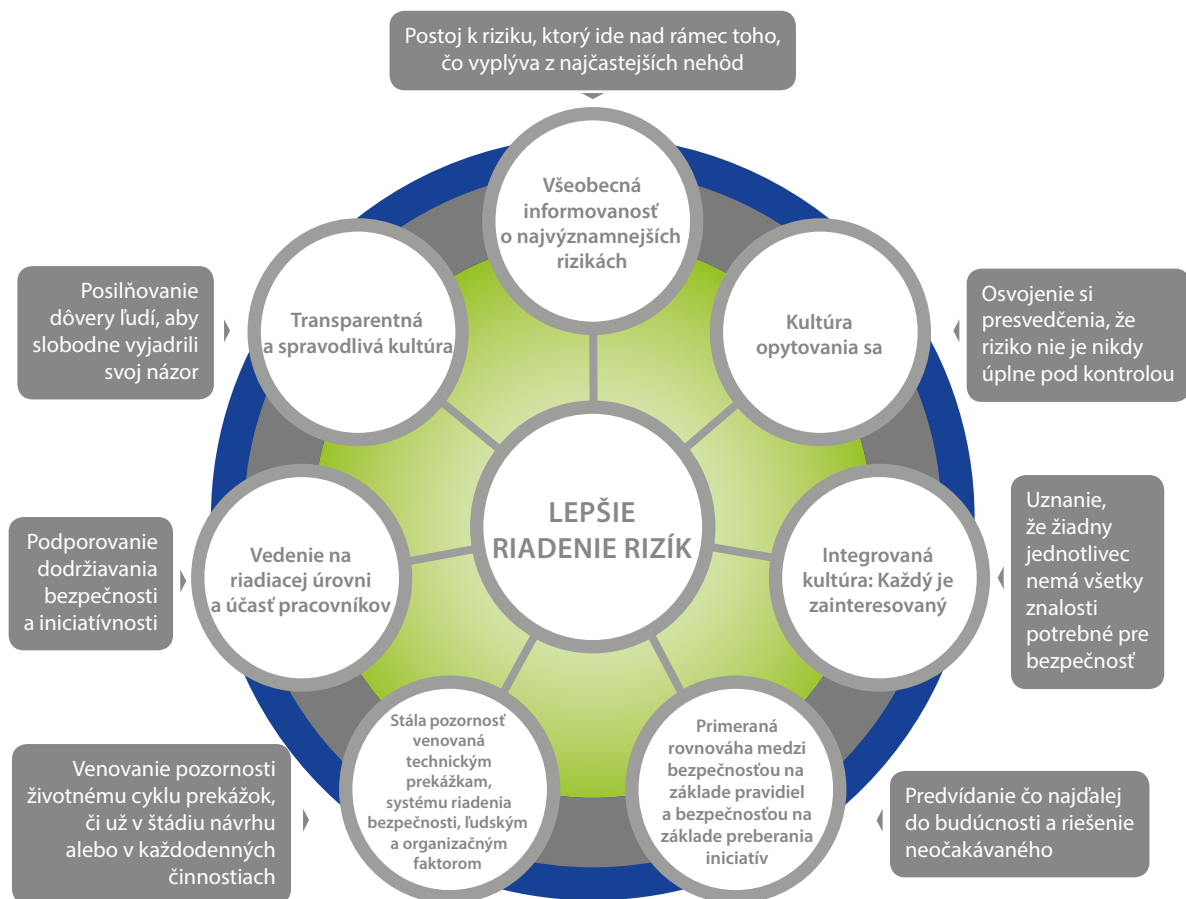
Integrovanie bezpečnosti do návrhu prevádzkových činností napomáha podnikaniu.

Na pochopenie kultúry bezpečnosti v organizácii odborníci a výskumní pracovníci vytvorili modely, ktoré zahŕňajú obvykle súbor atribútov pozitívnej kultúry bezpečnosti.

Príklad takéhoto modelu je znázornený na obrázku 1.

Obrázok č. 1: Model kultúry bezpečnosti

Založený na najnovšej práci Inštitútu pre kultúru bezpečnosti v priemysle www.icsi-eu.org

2. Kultúra bezpečnosti na železničiach v Európe

Modely kultúry bezpečnosti na železničiach by mali zohľadňovať vplyv prostredia organizácie a systémy regulovania rizík. Ako príklady sú v nich identifikované také dôležité prvky ako riadenie zmluvných dodávateľov a vzťahy s bezpečnostnými orgánmi.

Na obrázku 2 je znázornený tento reťazec vplyvu na európskych železničiach: rozhodnutia a správanie na každej úrovni systému môžu ovplyvniť kultúru bezpečnosti v organizácii, či už vo vzťahu k železničnému podniku, manažérovi infraštruktúry, subjektu zodpovednému za údržbu, výrobcovi, zmluvnému dodávateľovi...

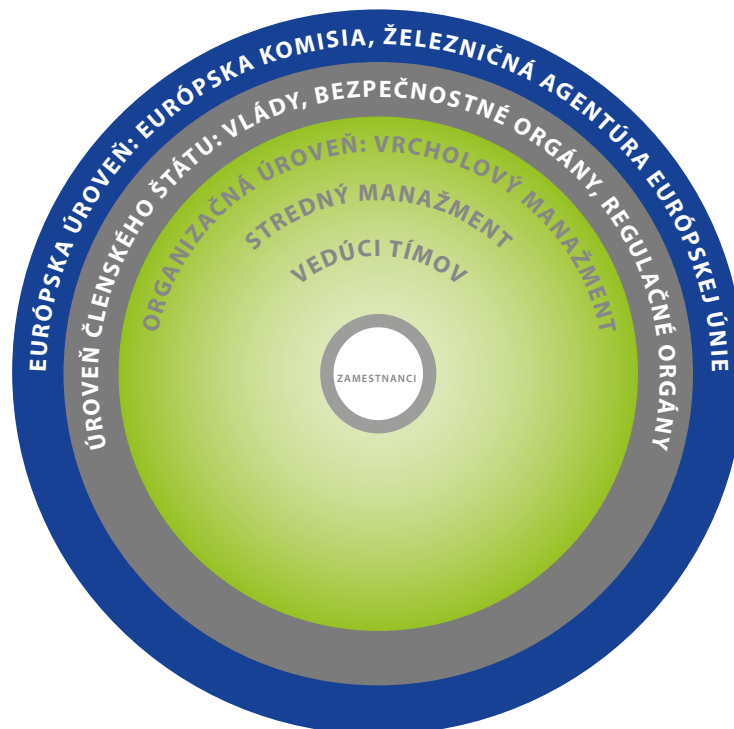
3. Aké sú výhody pozitívnej kultúry bezpečnosti?

Založené na RSSB (2015) www.sparkrail.org

- Zníženie prevádzkového rizika vďaka komplexnejšiemu hodnoteniu rizika a lepšiemu chápaniu podmienok na pracovisku a rizika na všetkých úrovniach organizácie
- Zníženie počtu zranení zamestnancov odstránením nebezpečenstiev identifikovaných na základe častejšieho podávania správ o situáciách, kedy takmer došlo k havárii
- Zníženie nebezpečných činností a zlepšenie podmienok vďaka lepšiemu zapájaniu pracovníkov a rozvíjaniu vodcovských schopností
- Zníženie nákladov v súvislosti s úrazmi pracovníkov, nebezpečnými činnosťami a podmienkami
- Zlepšená výkonnosť vďaka lepšiemu chápaniu pracovných podmienok
- Lepší a efektívnejší systém riadenia bezpečnosti s náležitejšími postupmi a pravidlami pre činnosti, ktoré by sa mali urobiť
- Zlepšenie obrazu organizácie

V článku 29 smernice o bezpečnosti železníc sa uvádza, že agentúra zhodnotí vývoj kultúry bezpečnosti do 16. júna 2024. V článku 9 ods. 2 sa od manažérov infraštruktúry a železničných podnikov požaduje, aby rozvíjali kultúru vzájomnej dôvery, spoľahlivosti a vzdelávania prostredníctvom systému riadenia bezpečnosti. Tieto myšlienky sú uvedené v spoločnej bezpečnostnej metóde v súvislosti s požiadavkami na systém riadenia bezpečnosti a v súvisiacom usmernení na posudzovanie jednotných bezpečnostných osvedčení alebo bezpečnostných povolení.

Obrázok č. 2: Úrovne, ktoré prispievajú ku kultúre bezpečnosti

4. Kde začať so zlepšovaním kultúry bezpečnosti na železniciach?

Každá organizácia, ktorá chce zlepšiť svoju kultúru bezpečnosti, by mala realizovať stratégiu podporovanú vrcholovým manažmentom.

Na účely vypracovania takejto stratégie poskytuje posúdenie kultúry bezpečnosti dobrý základ pre identifikáciu silných a slabých stránok tejto kultúry.

Dokonca aj bez posúdenia existuje mnoho spôsobov, ako zlepšiť jeden alebo viac atribútov pozitívnej kultúry bezpečnosti. Niektoré návrhy:

- Pochopiť a uznať to, čo už dobre funguje
- Zabezpečiť pozitívne posilnenie prostredníctvom viditeľného ocenenia bezpečného správania

- Vytvoriť jednoduchý systém na výmenu informácií o obavách v oblasti bezpečnosti
- Používať verejné obstarávanie a zmluvné podmienky na zdôraznenie bezpečnosti pri práci so zmluvnými dodávateľmi a poskytovateľmi
- Definovať a komunikovať, čo sa očakáva od manažérov v súvislosti s vedením v oblasti bezpečnosti

Prispievať k zlepšeniu kultúry bezpečnosti môžete bez ohľadu na to, aké je vaše postavenie. Čo je správne a čo funguje vo vašej organizácii budete musieť zistiť spoločnými silami.

European Union Agency For Railways

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Tel. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

Ďalšie informácie týkajúce sa kultúry bezpečnosti nájdete na týchto webových sídlach:

- www.era.europa.eu
- www.uic.org
- osha.europa.eu
- www.sparkrail.org
- www.icsi-eu.org
- www.skybrary.aero
- www.iaea.org

Lepší železničný systém pre našu spoločnosť.

Úrad pre publikácie

Agentúra a ani žiadny iný subjekt konajúci v mene agentúry nezodpovedá za možné použitie informácií v tejto publikácii.

Luxemburg: Úrad pre publikácie Európskej únie, 2018

© Železničná agentúra Európskej únie, 2018

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja. Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu jednotlivých fotografií je potrebný súhlas priamo od držiteľov autorských práv.

Paper: TR-06-17-234-SK-C • ISBN 978-92-9205-356-7 • doi:10.2821/935960

PDF: TR-06-17-234-SK-N • ISBN 978-92-9205-362-8 • doi:10.2821/06016